
Вештачко саће.

Од зајамчено правог, чистог, природног, пчелињег воска, на американском строју зготовљено са врло прецизним дубоким ћелицама и у свакој величини 1 кг. Дин. 45.— Послат ми чист восак (без талога) израђујем у вешт. саће 1 кг. за Дин. 6.— (у цени урачуната је и дезинфекција воска) или га пак замењујем и за 1 кг. чистог воска дајем 80 дкг. вешт. саћа.

Пажња! Да се не би са вешт. саћем, разне пчелиње болести, нарочито пчелиња куга (*bacillus alvei*) пренашале и шириле, восак, пре израде у вешт. саће дезинфицирам. Стога је моје саће од сваке заразе просто, и ја га цењеним друговима пчеларима најтоплије препоручујем.

О каквоћи мога саћа изволите се уверити.

Разашиљем! Праве „банатске“ ројеве и оплођене матице. „Експрес“ Мудрохов апарат је најидеалнија справа за прихрањивање пчела. Апарат је подесан за сваку кошницу. 1 комад Дин. 25.—

Ценовник на захтев шаљем бесплатно.

АНДРИЈА МУДРОХ, пчелар

4—5

НОВИ САД, Водникова бр. 8.

Оглас.

Шумадиска пчеларска подружина из Крагујевца јевтино продаје саднице медоносног биља: софора, јавор, дивљи кестен, келрајтерија, чивитњача, бисерак, суручица, зимска врбена (*Caryopteris*) свилено цвеће (*Asclepias*) и др.

При обраћању с питањем треба послати поштанску марку за одговор.

У Земуну, Октобар 1933.

ПОД ВИСОКОМ ЗАШТИТОМ
ЊЕГ. КРАЉ. ВИС. НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА ПЕТРА.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број	Излази једанпут месечно Уредник	Година
10	КОСТА СЕПЕРОВАЦ бероучитељ грађанске школе.	XXX

В. ЈОВАНОВИЋ, Крагујевац.

ПЧЕЛАРСКИ КАЛЕНДАР. ОКТОБАР.

Пролетња хладноћа а по том летња суша прекидана хладним ваздушним струјама и раним хладним јесењим кишама ове је године катастрофално утицала на лучење цветних нектарија. При том је пероноспора спрљила лишће многог шумског дрвећа, умањив тиме и пчелињу пашу на медљици. Снуждено биље рано нам је дало слику тмурне и тужне јесени. А пчеле, деца сунца и цвећа, својим тужним зујањем певају песму глади на опустелом пчелињаку.

Глад влада на многим пчелињацима. Од ње до смрти није далеко. Пчелари су упућивани да прихрањивањем у августу обезбеде зимски живот својих пчела. Јер зима оштром сабљом маше над главама нејаких и гладних пчела. Требало је имати меда или шећера. Али... Многи сиромашни пчелари немају ни соли за своју стоку, за свој крух и сир. И, као да се враћамо 70 година у назад, видећи да је сиромашним планинским сеоским кућама палење луча потисло петролеумску

светиљку. Попут раније раздеобе жита сиротним сељацима, требало је помоћи пчеларство у народу давањем позајмице у меду и **неденатурисаном** шећеру сиромашним сеоским пчеларима. Та врста помоћи и јевтина службена издања преведених целокупних пчеларских дела ауторитета светског гласа корисније би деловала од плаћеног индустријализма у препричавању о американском пчеларству. Јер је индустријски писац **гледао** американско пчеларство на фотографској слици, а није видео ни како изгледа американска кошница. А **гледати** слике и **видети** и **разумети** оно што се око тих кошница расправља, није једно исто.

Лишени стварне помоћи у својој невољи пчелари су ове године осетили, да је неугодно време велики непријатељ пчела, пчеларских снова и надања. Јер се оно не да савладати. Неугодно време... То су они касни мразеви и дуготрајне хладне кише у пролеће. То је онај хладни мај у коме ове године уздисасмо, да хладна киша и ветрови престану и огране умилно мајско сунце; јер нас је хладноћа доводила у очајање. То су они снажни и хладни пролетњи и летњи ветрови. То су они врући летњи ветрови прекидани хладним ноћима и данима. То је она дуготрајна несносна суша између Видовадне и Преображења, која спрљи лице и скамени срце мирисног цвећа, из којег пчеле узалудно очекиваху појаву нектара.

Али није свуда владао очај на пчелињацима. У равницама раније је почело цветање биљака, чију је пашу ометала хладноћа до пред крај маја. У висинским крајевима касније су цветале пчелиње биљке под заштитом јунског сунца. На првим пчелињацима нема сада меда ни за исхрану пчела. На другим пчелињацима где-где било је и на претек пчелару. Организација, моћ, разум и искуство пчелара огледали су се у искоришћењу ове временске вегетационе разлике, преношењем кошница у места где је паше било. То нам пружа и могућност разумевања разноликих мишљења у оцени ваљаности ове пчеларске године.

* * *

Многе се пчелиње биљке успављују својим зимским сном. Но каткад у октобру може бити лепих дана, када пчеле доносе у кошницу напабирчене мрве лема и цветног прашка, па и по неку капљицу нектара. Али то своје уздарје сестрицама пчелама не пружају биљке онако поносито, са уздигнутом главом, као раније... Пчеле још виђамо на заосталим цветовима поточњака, белог босиљка, сунцокрета, мртве коприве, звездичице и по некој боци. Знатно више пчела виђамо сада на цвећу зимске врбене, *Cariopteris mastacanthus* L. Али мало има користи од ове недовољно познате иначе најпозније медовите биљке, вишегодишњег шибља, јер није распрострањена у народу, будући је страног порекла. Требало би је садити, јер се лако подиже и брзо сташе за пчелињу

пашу. Многохваљена и рекламирана леспедеча, *Lespedeza bicolor Turcz.*, изазвала је разочарене. Не подноси сушу и у опште кратко лето. Па и као рекламирани лисник за стоку далеко заостаје у ваљаности иза зановета (*Cytrissus-a*).

Сада пчеле лемом затварају мале пукотине на кошницама, кроз које продире влага и промаја. Да би се ово пчелиње затварање прозирних места у кошницама сачувало, треба бити веома штедљив у отварању кошница после завршеног узимљавања пчела.

Прихрањивање пчела течним шећерним сирупом и медом требало је раније завршити. Сада је то касно. Ако би се пчеле сада прихрањивале течношћу изазвала би се матица да носи јаја у саће, а пчеле да излећу по хладноћи из кошнице. Непоклопљени мед може да се поквари (ускисне). Једино би се сада могло прихрањивати додавањем поклопљеног меда у саћу — ако се ово сада прибави у резервним оквирима. Иначе сувишак меда у резервним оквирима треба сачувати ради додавања у пролеће.

Ослабљени лет пчела сада олакшава здруживање пчелињих друштава. Треба здружити безматке и слабице с јаким друштвима; а гладнике (без меда) са друштвима који имају меда. Ко ово изврши сада, у последњем часу, мање ће се разочарати у пролеће.

Ко је од пчелара уобичајио да патос у кошницама поставља дебелом хартијом, која се предходно премазује ланеним зејтином, то сада треба да уради.

Прикупљену воштину треба одмах претопити у каласаном суду, да би се сачувала од метиља. Сувишно саће у оквирима треба сумпорисањем бранити од воштаног метиља догод је топло време. По ранијем упуству патосе у кошницама повремено чистити док траје лепо време.

Чим време захладни снизити по висини лета на кошницама, тако да кроз ова не могу мишеви продрети у кошницу. Или да се прикуцају на лета специјално израђени чешљеви за ову сврху.

Ако кошнице зимују испод дрвећа треба скратити све оне гране, које ветар повија толико да додирују кошницу, јер би оне штетно узнемиравале пчеле преко зиме.

Ако има пукотина на кошницама треба ове затворити тестом од врела туткала, (бир-креде или гипса) и просејане струготине од дрвета. Ако траје топло време бојадисати кошнице.

Штетно је пуштати домаће животиње на пчелињак. Стока узнемирује пчеле зими и какткад обаљује кошнице. Штетно је и живину пуштати у пчелињак. Походећи пчелињак Р. Д. у Соколићу, срез Љубињски, 21 августа посматрао сам смелог младог петла како око кошница хвата и халапљиво гута пчеле. И ако га је чика Р. неколико пута истеривао из пчелињака петао се у својој похлепности за посласицом

враћао поново у пчелињак, док није ухваћен и везан. Размишљајући о смелости овог петла упоредих га са смелешћу оног нашег назови пчелара са пчеларске конференције 3. септембра у Београду, о коме је новинарски извештај забележио: Г. Н., на опште изненађење и ако је био силно нападнут слаже се са замеркама изнетим на конференцији. Изјављује да он не мора да се побуче, јер га је изабрала годишња скупштина, и да ће се само по вољи скупштине покорити.“

Сада пчеларима преостаје доста времена да читањем корисних књига и листова, и похађањем напредних пчелињака, усавршују своју спрему. Интелигентнијим се пчеларима сада указује прилика да са алтруизмом шире позитивна знања из пчеларства. Они треба да чупају индустриски пчеларски коров који се сеје кроз ступце пчеларског листа под уредништвом назовипчелара и платежног уредника. Његов је рад изазвао кризу наше стручне пчеларске књижевности и створио хроничну кризу вођства наших пчеларских организација у Београду.

Ускоро, 12. новембра, одржаће се у Београду годишња скупштина Српског пчеларског друштва са избором новог вођства наших пчеларских организација. Требало би се потрудити, да се избором ваљаног вођства оживи рад и реорганизују наше организације, о чијем се досадашњем раду није чула похвална оцена.

Јесен.

Пчелице су неуморно,
Облетале, пролетале,
Свом, позиву безприкорно,
Одужит се радо хтеле.

И мада су с' непогоде,
Радилице вредне мале,
Летећи и преко воде,
Многе живот жртвовале.

Крај њихове све вредноће,
Врло мало нарадиле,
Наиђоше потешкоће,
И ако су вредне биле.

Услед тога меда мало,
Пчеларима ништ не оста,
За пчеле је све остало,
Да им је за зиму доста.

Ветар, суша дуготрајна,
Напослетку многе кише,
Сметало је пчелицама,
Да саберу меда више.

Зла година ова беше,
Друга ваљда биће боља,
Пчелари се о'вако теше,
Па шта ћемо Божја воља.

К. СЕПЕРОВАЦ, Земун.

Узимљавање пчела.

Пред јесен кад се пчеларска година приближује своје крају, кад паша почне престајати, тада је крајње време да пчелар мисли на узимљење пчела. Пчелиња паша није једнака у свима крајевима. У крајевима са пролетњом главном пашом од јула месеца пчеле имају слабију пашу, једва налазе толико колико им је потребно за одржавање друштва. Овде пчелар треба багреновац и липовац да остави за зимницу. У крајевима са позном главном пашом пчеларска година тек у септембру приближује се крају, с тога пчелар рад на узимљењу кошница може доцније почети. Дакле од престајања паше зависи и време за узимљење кошница, а кад пчелар раније мисли на узимљење тада је боље и за њега и за пчелиња друштва, јер при узимљавању кошница пчелар удара темељ напретку у идућој пчеларској години.

Брига и рад на узимљавању кошница треба да је довршена до Крстова дана (конач септембра), а после тога пчелар не би смео имати потребе да отвара кошнице. Али ова је година у свему закаснила, пролеће и већи део лета прође у рђавом кишовитом и хладном времену, а време које смо требали употребити за узимљење кошница ради хладноће и ветра није било баш подесно за отварање кошница, с тога неки пчелари рад на узимљавању нису могли довршити како су желели. Ево сад при концу септембра имамо неколико лепих и топлих дана, можда ће сада Бог дати топлијих дана, па ће се моћи довршити оно, што се у септембру није могло урадити.

Сад пчеле имају прилике да све пукотине и рупице на кошници лемом затворе и да по својој вољи своје зимско седиште уреде. Од узимљења зависи само презимљење па и развијање пчелињег друштва у пролеће идуће године. Зато пчелар при узимљавању мора настојати не да узими велики број кошница него да узими велика и добра друштва. Дакле пчелар мора главно тежиште полагати на квалитет а не на квантитет кошница.

Слаба друштва не вреди узимљавати, јер слабице само задају бриге и посла, а не могу никакву радост учинити. Више вреди једна добра и јака кошница него десет слабица. Добра кошница са добром залихом лако издржи зиму, а слабице преко зиме страдају, имају велик губитак пчела или помру. Само на већем пчелињаку може пчелар по једну или две слабије кошнице узимити, и то само ради матица т. ј. он ће из те слабе кошнице матицу употребити ако му случајно у некој доброј кошници матица умре.

Ако нека добра кошница има стару матицу која постаје трутовњача не вреди је узимити, јер ће на пролеће бити

слабица. Кошнице са називи матицама не вреди узимати и одржавати, јер оне тешко примају младу матицу, а спојити их са другим друштвом већином је незахвално и без вредности, а на концу обично се уверимо да нам је узалудан труд био. Треба се ослободити друштва са трутовњачом или са назовиматицом. Најбоље је саће повадити и дати мед и Polen (рђу) другим кошницама а пчеле истрести ван пчелињака на земљу, па нека се пчеле разиђу по другим кошницама:

Код јесење ревизије при узимљавању треба све тачно побележити и то: старост и способност матице; стање друштва и саћа, количину залихе меда; које друштво треба са другим спојити односно које друштво треба појачати, које кошнице треба идуће године узети за умножавање, треба ли поред залихе меда прихранити шећером; коју матицу при спајању треба одстранити и коју као добру и плодну треба оставити, јер развијање друштва и напредак кошнице у идућој години зависи од добротe и плодности матице. Особито треба пазити на то, да се старе и подеране кошнице замену добрим, јер се оне могу преко зиме оправити и за идућу годину упоравим учинити.

При јесењем спајању кошница треба пазити да се пчеле међу собом не покосе. Спајање, кошница треба раније у јесен извести да између спојених друштава настане право јединство. Добро је после стајања прихрањивањем подстицати нагон за ношење јаја, јер ће легло везу између два друштва најбоље учврстити. Добро је у јесен матицу подстицати на ношење јаја и ради тога што ће друштво у зиму ући са већим бројем младих пчела. У јесен излежене пчеле врло добро издрже зиму и на пролеће хране легло а после излећу на пашу. А јесење су пчеле оне, које у пролеће прву пашу у априлу и мају искоришћују. Код прихрањиваних кошница пчеле имаће живљи лет, па ће више сабрати цветнога прашка, који је у пролеће потребан за храњење легла.

Пчеле морају имати добру залиху меда. Увек је боље оставити више меда у кошници него омањити, јер ако их омањимо мораћемо напролеће прихрањивати, да нам пчеле не помру од глади. Па како ћемо проценити, колико има меда у саћу? Обично се узима да 300 см² (3 дм²) поклопљеног саћа има 1 кг. меда. Тако ће пчелар од прилике установити колика је површина у саћу поклопљеног меда па ће тачно знати колико има меда у кошници. Сувишак меда из добрих кошница треба дати слабијим кошницама или оставити у сандук за прихрањивање у пролеће. Али ако кошница нема доста меда тада треба јој додати меда у саћу шећерни сируп. Треба да се растопи 1 кг. шећера у $\frac{1}{2}$ л. воде. Од 1 кг. раствора шећерног добије 700 гр. меда. Пчелама треба дати само толико шећерног раствора колико могу за једну ноћ у саће пренети. На хладном времену не вреди прихрањивати јер пчеле неће се доле спуштати.

Добро је да је мед за зимницу смештен више зимског клупчета да се пчеле за њим полако пењу или да је са стране (на широко ниском оквиру) да се пчеле за медом помичу. Саће које је сасвим медом напуњено није добро за зиму, јер кроз пуно саће пчеле не могу потребну топлину одржати и загревати се.

У кошници пчеле треба да имају и залиху рђе (полен, цветни прах). Има саћа у ком је испод меда рђа, и добро је да је преко зиме у близини клупчета. Али има кад је читав сат напуњен рђом, а тај сат ако није близу зимског клупчета хоће да се поквари. Покварена рђа шкоди пчелама а каткад пчеле је у пролеће ваде из ћелица и пада на патос кошнице. Да се рђа не квари у кошници треба сат са рђом извадити и посути га ситним шећером или прелити раствором шећера или са медом. У јесен можемо сувишну рђу из саћа састругати и метнути у стакло па је прелити медом и затворити. Овако сачувана може се у пролеће дати пчелама.

Старо саће је у средини дебље и није повољно за презиљење пчела и ново вештачко саће у ком није било легла није добро за презимљење. Пчеле треба да се узиме на саћу где је било легло а више њих да је мед са рђом. На лета на кошници треба метнути чешљеве да се миш не може увући у кошницу. Није добро лета много сузити, јер пчеле и зими требају свежа ваздуха. Лета треба заклонити да зими сунчани зраци не упиру у кошницу и не маме пчеле на излет док је ваздух још хладан.

О утопљавању кошница у идућем броју.

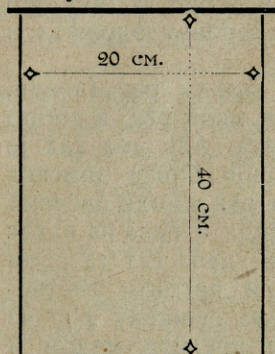
МАРЈАН Ж. СТОИЉКОВИЋ, Алексинац.

О правилном обележавању мере оквира.

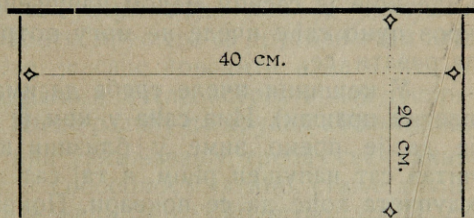
Пчеле у природи по свом инстинкту изграђују саће у ставу уско-високом а са ћелицама шестоугаоног склопа са углом на доле то сведочи њихов прастари стан: плетара, дубеница, пањ као и столетни грм. Према овоме и модерни покретни оквир са сатом у њему има своју **ширину** и **висину** — (а никако као што по неки пишу: „дужину или дубину“!)

Када се означава размер оквира цифрама, тада се по правилу почиње прво са **ширином**, а ширина се рачуна по уздужном правцу сатонше а у међупростору између висећих обостраних летвица, за тим по **висини** која се рачуна од сатонше па по правцу висећих летвица до доње пречне летвице која спаја доње кракове оквира, — (дакле унутрашња чиста мера оквира од — до) — на пример: ширина 20 × висина 40 см. представља обележење оквира усковисоког

става, или ширина 40, висина 20 см. то је обележје широко ниског оквира дотичних система кошница и т. д. — види слику 1 и 2:

Усковисоки оквир сл. 1.

Широкониски оквир сл. 2.

Код нас се пчеларило већином са кошницама и оквиром усковисоког става, али појавом Американских ширококониских система, на означавање оквирних размера у цифрама као разлике између усковисоких и ширококониских, апсолутно мора се пазити на правилност а све у циљу тачне манипулације око пчела и кошница. Ради израде или набавке пчеларског прибора, кошница, пресе (калупа) за израду вештачког саћа па и правилног намештања вештачког саћа у оквиру држећи се правца ћелица како их пчеле у природи изграђују — са углом на доле.

Држећи се дакле природног живота и развића пчела а да би се што више имитирало и угодило њиховом природном инстинкту — то су пчеларски стручњаци узели као основно правило да фабриковане пресе (калуп) за израду вештачког саћа носе стално и тачно обележје прво по **ширини** затим по **висини** те с'погледом на правац изградње ћелица са углом на доле — и тада пчелар добија тачан отисак табле вештачког саћа како га пчела у природи гради. Када он буде тачно и правилно са обележјем размера оквира требовао пресу и израдио вештачко саће то ће га потпуно правилно пружити пчелама на даље извођење кога оне радо примају и без скањерања брзо израђују.

Данас имамо велик број кошница усковисоких и широко ниских система са разном величином оквира. Фабрике за израду калуца за вештачко саће, труде се да задовоље пчеларске потребе те их израђују према размеру оквира у разној величини и рекламирају по њиховим ценовницима са обележјем сасвим практично, кратко и тачно на пример:

20 × 40, 40 × 20, 25 × 40, 40 × 25, 27 × 34, 34 × 27,
 26 × 27, 42 × 22, 24 × 30, 27 × 23, 22 × 35, 40 × 26,
 24 × 26, 40 × 30, 23 × 25, 41 × 26, 42 × 24 и т. д. а

са кратком ознаком: „прва мера значи **ширину** а друга **висину** пресе у см. — а ми већ знамо из наведених цифара да читамо: које су то пресе за усковисоки оквир а које за широко ниски — у овом случају све неподвучене цифре означају усковисоки оквир а подвучене широко ниски — па у том смислу морамо да обележавамо размере оквира дотичних система.

По пчеларским листовима виде се све даље погрешна обележавања размера оквира — пример:

Дотични столар — пчелар описујући принос меда са доходком до 90 кгр. из његове „стандард“ ширококониске кошнице — чији размер оквира бележи наопачке са 20×40 см., а треба 40×20 см.

Један пак као дугогодишњи практичар и специјалиста пчеларства препоручује за Југословенски „стандард“ од њега испробану широко ниску кошницу једнаких оквира у плодишту и медишту са размером 25×50 см. али је и ово наопака ознака!

Овакве погрешке доводе до забуне и пометње међу простије пчеларе и почетнике, — зато у интересу опште правилности по пчеларство, нужно је да се обраћа пажња око ових обележавања — но да би се ове грешке и искорениле апелује се и на г. г. уреднике пчеларских листова да такве списе са погрешним обележјем оквира и не пуштају кроз штампу без исправке.

ПЕТАР ЖИВАНОВИЋ, ЛЕНОВАЦ.

Разговор два пчелара.

Друже како су пчеле.

Добро су, доњи део испуњен је пчелом до последњег оквира.

Е онда је време за превешавање*) зато да пожуримо те да се и Ви упознате са том радњом око пчела.

Хајдмо још одмах јер ја сам жељан да се упознам са том радњом како Ви ономад напоменусте рационалном од које зависи принос меда у кошници.

Пазите само добро, најпре ћемо скинути горњи део кошнице, поставићемо га поред плодишта затим ћемо отворити плодиште и онда приступамо раду те да извршимо превешање.

Најпре морамо прегледати плодиште те да утврдимо у

*) Ово може се применити само код кошница са једнаким плодиштем и медиштем. Ур.

koјим оквирима има највише затвореног легла и који су више пуни медом те ћемо их заједно са налазећом пчелом на њима пренети у горњи део. У доњем делу или плодишту оставићемо матицу и све оквире у којима се налази отворено легло, исте оквире примакнућемо у средину плодишта а са обе стране додаћемо празно готово саће или табле вештач. саћа. Поврх плодишта метнућемо жичану решетку која захвата цело плодиште, преко решетке метнућемо горњи део који се зове друго плодиште те и у њему морамо оквире примакнути у средину а са стране опет метнућемо готово саће или вештачко, поврх њега метнућемо покривну даску а затим поклопац и кошницу затворити.

Јели Вам сада јасно о тој рационалној радњи превешавању.

Јесте, јасно ми је превешање те могу код осталих кошница и сам да урадим ну ми није јасно шта овим начином пчелу помажемо и какав принос доцније постигнемо.

Море друже како ја видим све што сам Вам до сада показао добро сте схватили и потпуно ме разумели зато пазите и овом приликом на моје поуке а ја ћу Вам их показати опширније.

Па јесте, увек сам Вас пажљиво слушао те ми је и од користи било, зато ћу и сада бити пажљив те Вас молим.

Онај део кошнице у коме се пчеле зазиме у њему остану преко зиме па и пролет дочекају зове се плодиште. Кад дође пролеће пчеле почињу нов живот, матица почне да залеже јаја, пчеле донсе цветни прашак, воду и помало нектар у колико га има ради отхране легла. Тај њихов рад и развијање постаје сваког дана све живљи, матица залеже у већем делу саће са јајима, старије се пчеле излегу тако да једног дана плодиште буде пуно са пчелом и да више нема места за размножавање као што су твоје ево сада биле. Ако пчеле и даље остану у истом стању наилази код њих једно мучно и нелагодно стање а то је нагон за ројењем. Пчеле одма саграде матичњаке, матица их залеже и у одређено време када матичњаке затворе кошнице се роје. Старији и искусни пчелари дошли су до тог уверења да када се кошнице изроје много се изгуби у приносу меда, зато се труде да на сваки начин отклоне нежељно ројење. Кошницом - коју сам Вам препоручио - са једнаким плодиштем и мидиштем - званом „Стандард“ ројење се на врло лак начин отклони а то је превешавањем. Ројење не бива зато што је кошница испуњена пчелом и што нема место за ново излежену пчелу, већ зато што је матица залегла и последњу ћелију, а младе пчеле доградиле и последњу количину саћа а нашто их природни нагон и даље гони. Превешањем отклоњена је ројидба зато, јер у плодишту на додато готово или вештачко саће пчеле дограђују ћелије, а матица их залеже јајима, у горњем плодишту младе пчеле такође дограђују саће и своје природне нагоне подмирују.

После 10—15 дана настаје главна паша, за то време у горњем плодишту извештан део легла већ је излежен па на његово место пчеле почињу да слажу мед. Тим начином горње плодиште аутоматски се претвори у медиште и за кратко време буде испуњено медом. Ако време буде и даље погодно за развијање пчела, а уз то и паша потраје дуже онда се приступа подметању другог празног медишта испод пунога а изнад плодишта, те се на исти начин и онда превешају поново неколико оквира са најстаријим затвореним леглом а на њихово место уметну целе табле вештачког саћа. Уметање почетака вештачког саћа у плодишту није практично, јер пчеле у продужењу изградe трутовског саћа а тиме умањујемо радиличко саће. У медишту је могуће јер оно служи за слагање меда. Ето тим начином за време добре паше можемо да имамо 2 па и 3 медишта пуна медом док Ви у Вашим ранијим простим кошницама и на како добру годину не можете добити ни трећину ове количине.

То јесте, те ме више чуди како се овим начином оволики принос може да постигне.

Е, мој друже, ето видиш, па ја Вас нисам ни упитао јесте ли Ви пустили пчеле да се до главне паше изроје.

Пустио сам и то како сам жељно очекивао ројеве те да са што већим бројем дочекам главну пашу,

Ето видите како сте погрешно схватили, а знате ли за ону пчеларску изреку боље је имати 5 јаких но 10 слабих кошница. Зато је и пронађен овај начин да се ројење склони и одржи пчелиња јачина до главне паше, па када се дочека главна паша са тако јаким кошницама, онда се она искористи до потпуне мере.

Има више људи који кажу, да за време рђаве године не помажу никакве мајсторије те ништа не чини ако пустимо пчеле на ројење. Јако се варају и погрешно мисле јер разуман пчелар а на начин који сам Вам показао, искористи пашу у крајној могућности, бар да обезбеди пчелама зимницу. Док онај пчелар који и у слабој години пушта да му се пчеле изроје не искористи ништа већ дочека јесен са слабим кошницама и без потребне зимнице те мора да их здружује и прихрањује или да их остави на милост и немилост па да преко зиме угину.

Ето, то је та рационална радња превешавање на коју ћете у будуће да пазите а сада будите пажљиви при вртању меда па да пчелама оставите довољну количину за зиму а када буде време за зазимљавање ја ћу Вам и ту тако рећи најглавнију радњу показати јер у зазимљавању стоји сав рад у идућој години.

Идуће године имаћемо говора о двојним систему на мед помоћу 2. матице. А сада Здраво!

Е хвала и уздрављу.

ИГЊАТ НОВАКОВИЋ, МАРКУШИЦА.

Дали је бијели мед најбољи?

У најновије време ушло је у обичај да је бијели мед најбољи, ма да ова нестварна идеологија није — нити може бити — са научног гледишта доказана ни оправдана. И публика и трговци само за бијелим медом чезну, а жућкасто-црвенкасти мед само ће понеко од публике купити онда, ако га добије у пол циене; а трговине неће га никако, ма да боја меда не одлучује на квалитету ниуком погледу. Када сам почео пчеларити и мед продавати прије 40 година, онда се тако исто зазирао од бијелога меда, као што данас зазире од жућкасто-црвенкастог и т. д. Из тога слиједи, да свијет ужива у вјечној промјени у свему — па и у боји меда, — па било то боље или горе, то је њима свеједно. Има додуше и данас по које паметно чељаде које зна рећи: „Свеједно мед-мед“, и ти посве исправно свађају и знају да је сваки зрели и добро очишћени мед једнако добар, па био он какве му драго боје.

Бијели се мед у нашим крајевима добива с пролећа од репице (олаја) и багремове паше, а пред јесен од дивљег босиљка, и сад настаје питање: по чему је тај бијели мед бољи од жућкастог липовог, и црвенкастог јесенскога меда, који се добива од разног ливадског и другог медоносног јесенскога цвијећа? Валда зато, што је бијел?! Бијели је мед само онда посве бијел, ако је прије времена изврцан, а чим је у саћу дозрео, онда је и он колико-толико жућкаст.*) Блиједо-бијели је мед дакле незрео, стога је он квалитативно још лошији од жућкасто-црвенкастих медова, а не да је бољи. Тко у то не вјерује, нека изванредно блиједо-бијеле медове даде у кемиску лабораторију на истраживање, па ће се освједочити — можда и о каквим патворинама, а не само о његовој природној квалитети. Боје биелога и жућкасто-црвенкастог меда могу се згодно приспобити бојама бијелога и црвенога вина, која су само по боји различита, а по квалитети су једнака. Из тога слиједи, да боја не одлучује на каквоћу ни код вина, а код меда ни поготову, него само на различитост појединих боја.

Боја бијелога меда омогућује још и продају патворенг меда, јер је сличан шпецијама, од којих се патворени мед произвађа, и под именом правога бијелога меда продаје. Да се патворине заиста увлаче у промет на име тобожњег бијелога меда — најбољије доказ, што тај тобожњи бијели мед сваким даном све више у продаји преовлађује, мада се од свеукупног медоносног дрвља и биља тек једна петина бијелога меда добива. Данашња се шпекулација зна с наћи у

*) Босиљковац је бео, ако је помешан с другим онда је жућкаст

свему — па и у набавци и продавању тобожњег бијелога меда, само да на лак и јефтин начин дође до пара. Из тога слиједи, да се и с те стране умањи неоправдана жудња за бијелим медом, који и онако није бољи од остали разнобојних медова, а кад се још на његово име и патворине продају, онда би требало да се такове штетне навике, што прије искоријене.

Поштована и свјесна публико! Скрајње је време да не угађамо варљивим очима и незаситивој нарави, него да узмемо „памет у главу“.

Један је отмени варошки госп. попо доскора куповао мед од писца ових редака, и кадгод му је речено да је дотични мед сортиран од тога и тога цвијећа — бијо он биел или какови му драго, он је увек посве ладнокрвно одговорио: „Свеједно мед, мед.“ Овако исправно схваћање о квалитети меда достојно је сваке похвале и поштовања, и треба дасе нањ угледају сви они, који класифицирају мед по боји, и т. д.

Када сам у почетку мога 40 и вишегодишњег пчеларења износио на Осјечку пијацу као маст биелога и стиснутога (кристализираног) репичног меда, све су муштерије при загледању питали „шта је то?“ А кад сам им рекао да је мед, они су ми сви с реда одговорили да је то — валда — маст а не мед, нашто сам ја дакако поново увјераво да је мед, и ако не вјерују нека пробају. Када су пробали и видели да је заиста сладак као и сваки други мед, онда су ми опет пребацивали да сам ја то сам правео — велећи: „Откуда мед биел и стиснут као маст, па још у то доба године“ (у пролеће).

По свршетку таквих бедастих закерања самном је по њеко паметније чељаде повјеровало и пазарило, а остали су се разилазили у тврдом увјерењу, да је тај биели — стинути — мед заиста њека недокучива патворина. И тако сам више година имао натеге са уновчавањем бијелога меда у опште, а са репичним кристализираним и поготову; дакле је свјетложућкасти и црвенкасти мед купован без приговора. Данас се опет тако исто бијели мед радо купује а жућкасто-црвенкасти презире, само је у толико разлика што је баш данашњи биели мед са малим изузетком заиста сумњив, и што се жућкасто-црвенкасти мед не побија због патворина, него због тобожње непоћудне боје. Стога и на овоме мјесту велим, да свијет ужив само у вјечној промјени, премда са промјенама обично долази и кајање.

Дужност је сваког пчелара да буде члан пче-

ларског друштва, и да чланарину уредно плаћа.

Стање пчеларства у Јужном Поморављу.

Мере за унапређење рационалног пчеларства.

(Свршетак)

5) Са законом забранити фалсификовање пчеларских продуката.

6) У свима општинама и селима треба помоћи пчеларе давањем разних поучних пчеларских књига и тако подстицати га на истрајан рад.

7) Одржавати пчеларске изложбе, па демонстративно награђивати трудољубиве пчеларе са пчеларским справама, књигама, медоносним садницама и томе слично, и то увек подкрити дипломом, која ће на зиду у дотичном пчеларском дому вазда служити не само као украс — већ ће давати подстрек сваком посетиоцу да и он зажели пчеларство.—

8) У свакој општини бар у прво време, дати по једну модерну кошницу по све тачно израђену, која би послужила сваком пчелару или почетнику као модел за израду.—

9) Све дугогодишње „примерне“ пчеларе предложити за одликовања — као што пчеларска историја тврди: и сам Цар Душан Силни давао је нарочите повластице својим „оуљарима“ ослобођавајући их разне работе — и тиме је давао подстрека и полета да пчеларство под његовим царским покровитељством онд. доба процвета!

10) Издејствовати издање што практичнијег пчеларског дела: „о употреби меда у кућанству“ и са што јевтинијом ценом дотурити сваком грађанину, да би се потрошња меда што више одомаћила међу наш домаћи живаљ.

11) Издејствовати да свака основна школа обавезно мора имати угледан пчелињак.

12) Препоручити и издејствовати на надлежном месту, да се разне пчеларске књиге па и годишта разних пчеларских часописа издају као дар одличним и врло добрим ђацима основних школа при годишњим испитима, тако исто у учитељским школама, богословијама и слично.

13) Издејствовати да пчеларство пригрле и црквено манастирске установе, учитељске школе, богословије као и монашке школе — у ком циљу да обавезно одржавају угледне пчелињаке.

14) Издејствовати од надлежних одобрење да се у току године и у погодно време одрже предавања из рационалног пчеларства и у сваком војном гарнизону — жандармеријским станицама — па одличне војнике наградити и са по којом ваљаном пчеларском књигом.

15) У прошлој 1931. год. одржана је пољопривредна изложба нашег поморавља — за срезове: Алексиначки, Моравски, Ражањски и Соко-бањски где је од излагача заступљено и пчеларство као подстрек неупућеном народу да га што боље пригрли као стадо сиротињско, те је оцењивачки одбор већини досудио I-ве награде.

16) Треба предложити и издејствовати, да свака пољопривредна установа при државним и бановинским надлештвима прима наше стручне пчеларске листове.*)

*) Неке пољопривредне школе вратиле су лист јер не могу претплату послати. — Наш лист издржава се од претплате а нема никакве субвенције с тога не може се бадаба слати пољопривредним школама.
Уредник.

В Е С Т И.

Царина на мед.

Немачка подигла је царину на мед са 65 марака на 80 марака на 100 кг.

Пољска је царину на мед удвостручила, сад износи 120 злати на 100 кг.

Нова врста трулежа пчелињег легла.

У јужним државама Северне Америке нашли су нову врсту трулежа пчелињег легла, то је нека мешавина пчелиње куге и трулежа легла. Болест је јако заразна, с тога треба пазити да се не пренесе саћем. Болесну кошницу нападају туђице и преносе заразу у своју кошницу.

(Slov. čebelar)

Сеоба кошница жељезницом.

Генерална дирекција државних жељезница издала је наређење 16. јуна о. г. бр, 442254. да се у будуће кошнице са пчелама, које се преносе на пашу и са паше, могу преносити не само теретним возовима већ и путничким, а по могућству ноћу.

Пчелиња куга у Вировитичком срезу.

„Да би се спречило ширење болести сагорен је највећи пчелињак у Славонији. — У Вировитичком срезу много се гаји пчеларство. Једно од најуређенијих пчеларства било је г. Драгутина Жилавија, школског управитеља у Градини. Он је у своме пчелињаку имао преко 200 најмодернијих кошница.

Про извесног времена појавила се нека болест међу пчелама. Да се ова болест не би пренела на остале пчеле у томе крају, он је послао једну заражену кошницу бактериолошком институту у Крижевцима. Ту је установљено да је та болест пчела врло опасна и да се зове пчелиња куга или трулеж легла. Проузроковач болести је сићушни бацил, тако звани алвеи. Чим је ова болест установљена, власти су наредиле да се сагоре све кошнице управитеља Жилавија. Исто тако сагорено је неколико стотина килограма меда, који су произвеле ове пчеле. Тако је спаљен скоро највећи пчелињак у Славонији.“ Чудимо се да је тако урађено. Поступак нам сведочи да „стручњак“ не познаје доста пчелиње болести. Кошнице се могле дезинфицирати, саће испити а мед употребити, јер мед не шкоди људима с тога није се морао цео пчелињак и мед ватром уништити.

Ур.

Лечење реуме пчелињим убодом.

Ако је реуматизам само на једном делу тела може се лечити пчелињим убодима. А колико треба пчелињих убода? То је индивидуално, а код непчелара треба јако пазити, јер има особа, које само на један убод јако реагирају на пр.: искоче по кожи мехури као да су копривом ижежени; неко добије као грозницу и т. д. Први је пчелињим убодима почео лечити Др Терч у Марбургу. Он је пинцетом хватао живе пчеле и на болесно место стављао да убоду, тако је 20—50 пчелињих убода давао.

Данас има кемичких препарата, који се употребљују место пчелињег убода. Фирма Dr August Wolff, Chemische Fabrik Bielefeld справља „Aricosan“ који долази у трговину. Има га у три јачине и то 1. јачина одговара отрову једне пчелиње жаоке; 2. јачина је за три пчелиње жаоке; а 3. јачина има за 9 пчелињих жаока у ампули.

У државном серотерапевтичком институту у Бечу, 9. бецирк, Zimmermannsgasse 3, у једном одељењу справља се по Др Кречију „Imenin“ који је на универзитетској клиници и болницама испробан. Институт даје брошуру о његовој употреби. (по Bienen Vateru).

Цене огласима у „Српском Пчелару“: Оглас на целој страни: једанпут стоји 60 Дин.; трипут за 10⁰/₀ јефтиније; на пола године 20⁰/₀ јефтиније; на целу годину 30⁰/₀ јефтиније. — Оглас на пола стране: једанпут стоји 30 Дин.; трипут 10⁰/₀ јефтиније; на пола године 20⁰/₀ јефтиније; на целу годину 30⁰/₀ јефтиније. — Оглас на четвртини стране: једанпут стоји 20 Дин.; трипут 10⁰/₀ јефтиније; на пола године 20⁰/₀ јефтиније; на целу годину 30⁰/₀ јефтиније. — Огласи на осмини стране: једанпут стоји 15 Дин.; трипут 10⁰/₀ јефтиније; на пола године 20⁰/₀ јефтиније; на целу годину 30⁰/₀ јефтиније.

Ко жели да купи старија годишта »Српског пчелара« година 1924—1932. нека пожури са наруџбом, јер се налази још мали број комплетних годишта. Цена је за свако годиште 20 динара. Новац се шаље унапред или се лист шаље на надоплату. Поручбине и новац треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму.

Власник и издавалац „Српска пчеларска задруга“ у Руми.

Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100.— Дин., а за редовне чланове 30.— Дин. годишње. Редовни чланови добијају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за лист 15.— Дин. Претплата је за нечланове 30.— Дин. годишње а плаћа се унапред за целу годину. 10

Претплату и огласе треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму Рукописе, питања, књиге, листове у замену и рекламације (потраживања недобивених бројеба) треба слати уредништву. „Српског Пчелара“ у Земуну